

یکی از تحولات مهم جهان پس از جنگ جهانی دوم، به قدرت رسیدن کمونیست‌ها در چین بود. پس از شکست و تسلیم ژاپن، جنگ داخلی در چین میان ملی‌گرایان و کمونیست‌ها شدت گرفت. در این میان، آمریکا از ملی‌گرایان و شوروی از کمونیست‌ها پشتیبانی می‌کردند. سرانجام، کمونیست‌ها به رهبری مائو بر ملی‌گراها پیروز شدند و جمهوری خلق چین را تأسیس کردند. حکومت و حزب کمونیست چین با وجود داشتن رابطهٔ دوستانه با حکومت و حزب کمونیست شوروی، همواره سیاستی مستقل را دنبال کرد.

استقلال طلبی و استعمارزدایی

با پایان گرفتن جنگ جهانی دوم، فریاد استقلال طلبی و مخالفت با استعمار در بسیاری از کشورهای تحت استعمار بلند شد. در هندوستان حزب کنگره ملی به رهبری مهاتما گاندی با کمک مبارزهٔ متحدانهٔ مسلمانان و هندوها، استقلال کامل این کشور را درخواست کرد و انگلستان فرسوده و زخم‌خورده از دو جنگ جهانی، به ناچار تسلیم شد (۱۹۴۷م). علاوه بر آن، جنبش‌های استقلال طلبانه در جنوب شرقی آسیا و قارهٔ آفریقا عمدتاً به نحو مسالمت‌آمیزی به وقوع پیوستند و در کمتر از یک دهه (۱۹۵۵-۱۹۶۵م) بیش از ۳۰ کشور مستقل آسیایی و آفریقایی از مستعمره‌های اروپاییان سر برآوردند. البته در الجزایر، دولت فرانسه تلاش کرد با استفاده از نیروی نظامی، جنبش استقلال خواهی را سرکوب کند اما مردم آن کشور پس از سال‌ها مبارزهٔ سخت، بر استعمار پیروز شدند و به استقلال دست یافتند (۱۹۶۲م).

کاوش خارج از کلاس

جنبش غیرمتعهدها

با راهنمایی دبیر و مراجعه به منابعی که به شما معرفی می‌کند، دربارهٔ جنبش عدم تعهد تحقیق کنید و پاسخ پرسش‌های زیر را به کلاس ارائه دهید.

۱- پایه‌گذاران جنبش غیرمتعهدها چه کسانی بودند؟ ۲- هدف از تأسیس جنبش غیرمتعهدها چه بود؟ ۳- در عصر جنگ سرد موقعیت سیاسی این جنبش در جهان چگونه بود؟

رژیم غاصب اسرائیل؛ چالش جهان معاصر

استعمار و اشغال سرزمین فلسطین و تأسیس رژیم غاصب اسرائیل با حمایت گسترده مالی و نظامی غرب، یکی از مسائل مهم منطقه غرب آسیا (خاورمیانه) و جهان اسلام در دوران معاصر به‌شمار می‌رود. برای درک ریشه‌های این مسئله، باید به تحولات قرن نوزدهم و جنگ‌های جهانی بازگشت. چنان‌که در درس ششم اشاره شد، انقلاب صنعتی و تولید سلاح‌های پیشرفته در قرن نوزدهم، موجب گسترش استعمار و افزایش رقابت میان قدرت‌های استعماری شد. این کشورها معمولاً با اعزام ارتش‌های خود به مناطق مختلف، پس از استقرار نظامی، با مهاجرت و اسکان جمعیت‌های غیربومی و تغییر ترکیب جمعیتی به نفع خود، منابع و نیروی انسانی آن سرزمین‌ها را در راستای منافع خود به کار می‌گرفتند. در همین دوره، اروپا شاهد ظهور جنبش‌های سیاسی نژادپرستانه، از جمله صهیونیسم^۱ بود. صهیونیست‌ها گروهی از یهودیان^۲ بودند که از اواخر قرن نوزدهم، ایدهٔ اشغال سرزمین فلسطین و تأسیس حکومتی یهودی به شیوه استعماری را دنبال می‌کردند. در همین حال، انگلستان نیز با توجه به موقعیت راهبردی فلسطین، تلاش می‌کرد این سرزمین را به تدریج به مستعمرهٔ خود تبدیل کند. به این ترتیب، منافع استعماری انگلستان و اهداف صهیونیست‌ها در یک راستا قرار گرفت و زمینه همکاری میان آنها فراهم شد.

۱- صهیونیست‌ها نام جنبش خود را از کوهی به نام صهیون که در فلسطین واقع است، گرفته‌اند.

۲- در دنیا یهودیان بسیاری وجود دارند که از صهیونیسم بیزارند و معتقدند صهیونیست‌ها اعتقادات دینی آنها را بهانه‌ای برای اشغال فلسطین قرار داده‌اند.

فلسطین در محل تقاطع سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا قرار دارد.

دلایل اهمیت فلسطین را می‌توان در موارد زیر یافت:

۱- فلسطین در محل تقاطع سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا قرار دارد و مسیرهای ارتباطی این سه قاره از آن عبور می‌کند. چنین مناطقی از نظر ژئوپلیتیکی اهمیت بالایی دارند.

۲- یکی از مهم‌ترین مسیرهای آبی جهان از این منطقه می‌گذرد (دریای مدیترانه- دریای سرخ- اقیانوس هند) که ارتباط میان غرب و شرق را ممکن می‌سازد و روزانه حجم زیادی از کالاهای بین‌المللی، از جمله نفت، از این مسیر جابه‌جا می‌شود.

۳- این سرزمین، خاستگاه ادیان ابراهیمی و محل زندگی بسیار از پیامبران الهی است. اماکن مقدس فراوانی در آن وجود دارد که موجب شده توجه مسلمانان، مسیحیان و یهودیان به این منطقه جلب شود.

در ابتدای قرن بیستم، فلسطین تحت حاکمیت عثمانی قرار داشت. چنان‌که در درس دوم آمده است، دخالت‌های قدرت‌های استعماری، به‌ویژه انگلستان، موجب تضعیف امپراتوری عثمانی شد. با آغاز جنگ جهانی اول و فراهم شدن زمینه فروپاشی عثمانی، «آرتور بالفور» وزیر خارجه وقت انگلستان، در نامه‌ای به یکی از رهبران صهیونیست، وعده داد که بریتانیا برای تشکیل یک حکومت یهودی در فلسطین از آنان حمایت خواهد کرد؛^۱ درحالی که انگلستان نه مالک این سرزمین بود و نه طبق اصول حقوق بین‌الملل، حق دخل و تصرف در سرنوشت آن را داشت.

پس از جنگ جهانی اول و فروپاشی دولت عثمانی^۲، دوره قیمومت^۳ انگلستان بر فلسطین آغاز شد. دولت انگلستان و متحدانش با سوءاستفاده از عنوان قیمومت، وانمود می‌کردند که هدفشان حمایت از فلسطینی‌هاست، درحالی که عملاً سیاست‌هایی مشابه استعمارگران برده‌دار را در آنجا اجرا می‌کردند.

در دوره قیمومت، انگلیسی‌ها برای تسهیل زمینه مهاجرت صهیونیست‌ها و تشکیل حکومت توسط آنها اقدامات زیر را انجام دادند:

- تشویق و تسهیل مهاجرت یهودیان به فلسطین
- تسهیل خرید زمین و تصرف املاک توسط مهاجران یهودی: حاکمان انگلیسی با فراهم کردن زمینه خرید زمین از ملاکان غیربومی^۴ و حتی تصرف زمین‌های عمومی^۵، راه را برای اسکان صهیونیست‌ها هموار کردند. با این حال، طبق بالاترین آمارها، طی سی سال، یهودیان توانستند کمتر از شش درصد از اراضی فلسطین را در اختیار خود بگیرند.
- حمایت از تأسیس سازمان‌های اجتماعی، اقتصادی و امنیتی یهودی: در حالی که تشکیل نهادهای مدنی فلسطینی ممنوع بود، صهیونیست‌ها با حمایت کامل انگلستان، سازمان‌های متعددی را در زمینه‌های مختلف تأسیس کردند.

۱- نامه‌ای که بالفور نوشت بعدها تحت عنوان اعلامیه بالفور مشهور شد ولی چون او حکومت در این سرزمین را بدون اجازه ساکنان اصلی آن به صهیونیست‌ها وعده داد، مشروعیت این اعلامیه همواره مورد مناقشه قرار داشت به طوری که بعدها و در سال ۱۹۳۹ که مبارزات فلسطینی‌ها با انگلیسی‌ها به اوج رسید، دولت انگلستان برای آرام شدن اوضاع، این اعلامیه را ملغی اعلام کرد. هرچند در سال‌های بعد همچنان به آن استناد می‌شد.

۲- رجوع کنید به درس ششم در بخش فروپاشی عثمانی و تغییر نقشه سیاسی در غرب آسیا (خاورمیانه).

۳- قیمومت یک اصطلاح حقوقی به معنای سرپرستی است.

۴- توجه کنید که سوریه، لبنان و فلسطین در کنار یکدیگر قرار داشته و همگی مناطق تحت قوانین حاکمیت عثمانی اداره می‌شدند و طبیعی بود که فردی از منطقه سوریه در منطقه فلسطین ملکی داشته باشد. پس از فروپاشی عثمانی و تبدیل شدن هر کدام از این مناطق به یک کشور جدید، املاک سوری‌ها و لبنانی‌ها در کشور همسایه و تحت قوانین متفاوت قرار گرفت. این قوانین که توسط انگلیسی‌ها وضع می‌شد، شرایطی ایجاد کرد که ملاکان سوری و لبنانی در نهایت وادار به فروش زمین‌هایشان شدند.

۵- زمین‌هایی که مالک شخصی ندارند و مورد استفاده عموم مردم هستند و معمولاً حاکمیت در مورد آنها تصمیم‌گیری می‌کند که در این مقطع زمانی حاکمیت در دستان انگلستان بود.

تظاهرات و اعتصاب فلسطینی ها در قدس در اعتراض به مهاجرت یهودیان

عزالدین قسام (۱۸۸۲-۱۹۳۵) رهبر قیام مردمی فلسطین و پرچمدار مبارزه با صهیونیست ها بود و چند سال قبل از تشکیل اسرائیل به شهادت رسید.

● آموزش و تجهیز نظامی مهاجران صهیونیست : ارتش انگلستان گروه های نظامی صهیونیست را آموزش داده و سازمان دهی و مسلح کرد. این در حالی بود که فلسطینی ها از حمل سلاح منع شده بودند و نهادهای اطلاعاتی بریتانیا به طور مستمر هسته های مقاومت مردمی را شناسایی و سرکوب می کردند.

این سیاست ها به تدریج، زمینه افزایش مهاجرت یهودیان به فلسطین و تنش میان مردم بومی و مهاجران تازه وارد شد. در حالی که فلسطینی ها تنها به تعدادی سلاح ساده و فرسوده دسترسی داشتند، صهیونیست ها با حمایت نیروهای استعماری، آموزش نظامی دیده و به انواع سلاح های پیشرفته مجهز شده بودند. به همین دلیل، امکان مقابله مؤثر برای مردم فلسطین بسیار محدود بود. با این حال، فلسطین به صحنه ای دائمی از مقاومت تبدیل شد.

در جریان جنگ جهانی دوم، کشتار یهودیان توسط نازی ها و رژیم های فاشیستی در اروپا روی داد؛ رویدادی که در عرصه بین المللی با عنوان «هولوکاست» شناخته می شود. این جنایت عمدتاً اقشار متوسط و فرودست یهودی را در بر می گرفت. صهیونیست ها این واقعه را دستاویزی برای پیشبرد برنامه تشکیل حکومت خود قرار دادند. آنها کوشیدند با تبلیغات فراوان در مورد هولوکاست، زمینه مهاجرت گسترده تر یهودیان به فلسطین را فراهم آورند.

از سوی دیگر، انگلستان که پس از دو جنگ جهانی به لحاظ نظامی و اقتصادی تضعیف شده بود، قادر به حفظ سلطه مستقیم خود در منطقه غرب آسیا (خاورمیانه) نبود. به همین دلیل اعلام کرد که قیمومت خود بر فلسطین را پایان می دهد و حل مناقشه میان فلسطینی ها و صهیونیست ها را به سازمان ملل متحد واگذار می کند. در این زمان، صهیونیست ها با کمک این حامیان، قطعنامه ای را در مجمع عمومی سازمان ملل به تصویب رساندند که مبنای آن، تقسیم سرزمین فلسطین به دو کشور یهودی و عربی بود^۱. چنان که در نقشه مشاهده می شود، در حالی که صهیونیست ها کمتر از شش درصد از زمین های فلسطین را در اختیار داشتند، طبق این طرح، ۵۶/۵ درصد از خاک فلسطین به آنها واگذار شد و تنها ۴۳ درصد برای فلسطینیان در نظر گرفته شد.

۱- تصویب شده در ۲۹ نوامبر ۱۹۴۷

باید توجه داشت که قطعنامه‌های مجمع عمومی سازمان ملل متحد، الزام‌آور نیستند و تنها جنبه توصیه‌ای دارند. «قطعنامه تقسیم فلسطین» نیز از همین دسته بود و قدرت اجرایی نداشت؛ بلکه تنها پیشنهادی برای حل اختلاف میان دو طرف محسوب می‌شد. این طرح با مخالفت شدید فلسطینیان و کشورهای منطقه روبه‌رو شد، اما صهیونیست‌ها از آن استقبال کردند و آن را مبنای مشروعیت ادعای حاکمیت خود قرار دادند.

پس از تصویب این قطعنامه، صهیونیست‌ها حملات گسترده‌ای را علیه فلسطینیان و اعراب کشورهای همسایه که به حمایت از فلسطینی‌ها برخاسته بودند، آغاز کردند. در جریان این حملات، هزاران فلسطینی کشته، صدها روستا و شهرک ویران و حدود نیمی از جمعیت بومی فلسطین آواره شدند.^۱ در فضای ترس و اعرابی که صهیونیست‌ها ایجاد کرده بودند، در سال ۱۹۴۸ میلادی (۱۳۲۷ شمسی)، مهاجران یهودی تأسیس کشور اسرائیل را در سرزمین فلسطین اعلام کردند؛ روزی که در حافظه تاریخی فلسطینیان به عنوان (روز نکبت) شناخته می‌شود.

۱- بمب‌گذاری، ترور، کشتار جمعی و گروهی، جنگ روانی و حتی جنگ بیولوژیک روش‌هایی بود که گروه‌های تروریست اسرائیلی به کار می‌بردند؛ از معروف‌ترین جنایات آنها می‌توان به قتل عام ساکنان روستاهای فلسطینی از جمله دیرباسین و طنطوره و آلوده کردن چاه‌های آب فلسطینیان به میکروب تیفوئید در عکا و عیلبون اشاره کرد. تروریست‌های اسرائیلی بیش از ۱۵ هزار فلسطینی را کشتند، ۷۵۰ هزار فلسطینی (نیمی از جمعیت آن روز فلسطین) را به کشورهای اطراف آواره و ۵۳۰ شهرک و روستای فلسطینی را هم تخلیه کردند.

ملت فلسطین در داخل یا خارج فلسطین پراکنده شدند ولی به مبارزه ادامه داده و سعی در بازپس‌گیری سرزمینشان کردند.

در دهه‌های بعد، رژیم اسرائیل به قطعنامه سازمان ملل پایبند نماند و به تدریج، تقریباً تمامی سرزمین فلسطین را تحت اشغال نظامی یا محاصره قرار داد. مردم فلسطین از ابتدایی‌ترین حقوق انسانی خود، از جمله مالکیت زمین، آزادی رفت و آمد و حق تشکیل دولت مستقل، محروم شدند. شهرک‌سازی‌های غیرقانونی، ایست‌های بازرسی گسترده و اعمال مکرر خشونت از سوی ارتش اسرائیل، زندگی روزمره فلسطینی‌ها را با اختلال جدی مواجه کرد. شرایط به گونه‌ای بود که مجمع عمومی سازمان ملل، در یکی از قطعنامه‌های خود، صهیونیسم و دولت اسرائیل را مصداق نژادپرستی و تبعیض نژادی اعلام کرد.^۱

در سال‌های نخست، کشورهای عرب منطقه که خود را حامی مردم فلسطین می‌دانستند، موجودیت اسرائیل را به رسمیت نمی‌شناختند و با آن وارد جنگ شدند؛ اما در دستیابی به اهداف خود توفیق چندانی نیافتند. در مقابل، اسرائیل با طرح بهانه‌های گوناگون، اقدام به آغاز جنگ‌هایی با این کشورها کرد و بخش‌هایی از خاک آنها را اشغال کرد. در پی اقدامات رژیم اسرائیل، برخی دولت‌های عربی تمرکز خود را تنها بر آزادسازی سرزمین‌های اشغال‌شده خویش گذاشتند و مسئله فلسطین را به حاشیه راندند. این دولت‌ها و حتی گروهی از فلسطینیان، به سازش و مذاکره با ایالات متحده و رژیم صهیونیستی روی آوردند و چند پیمان صلح نیز میان آنها امضا شد. با این همه، اسرائیل همچنان به سیاست‌های اشغال‌گرایانه و نژادپرستانه خود ادامه داد.^۲

با وجود تحولات مختلف، ملت فلسطین در برابر اشغال و ظلم سکوت نکرد و با تشکیل گروه‌های مقاومت مردمی به مقابله پرداخت. پیروزی انقلاب اسلامی ایران و تعیین «روز قدس» باعث شد مسئله فلسطین مجدداً محور توجه و بیداری جهان اسلام شود و انگیزه مبارزه در جوانان فلسطینی افزایش یابد. انتفاضه‌ها (خیزش‌های مردمی)^۳ نماد خشم و مقاومت مردم فلسطین بودند و گروه‌هایی مانند «فتح»، «حماس» و «جهاد اسلامی» نیز به عنوان نمادهای مقاومت سیاسی و نظامی وارد عرصه مبارزه شدند.

۱- قطعنامه ۳۳۷۹ که ۱۹ آبان ۱۳۵۴ به تصویب رسید.

۲- در تمامی مذاکرات صلح و سازش (اسلو ۱، اسلو ۲، طابا و شرم الشیخ) تقریباً هیچ‌کدام از بندهای توافق‌نامه‌ها اجرا نشد، مگر بندهایی که امنیت اسرائیل و صهیونیست‌ها را تضمین می‌کنند.

۳- انتفاضه اول (۱۹۸۷): خیزش مردمی با پرتاب سنگ و اعتراضات خیابانی؛ انتفاضه دوم (۲۰۰۰): مقاومت گسترده‌تر، با درگیری‌های شدیدتر

لبنان در منطقه نقش منحصر به فردی ایفا کرد و برخلاف دیگر کشورهای عربی که یا به سازش روی آوردند یا در مبارزه ناکام ماندند، لبنان شاهد ظهور جنبش مقاومت مردمی «حزب الله» بود که با الهام از انقلاب اسلامی ایران، موفق شد در سال ۲۰۰۰ اسرائیل را وادار به خروج کامل از جنوب لبنان کند. این نخستین شکست نظامی اسرائیل در برابر یک نیروی مقاومت مردمی بود که تأثیرات عمیقی بر معادلات منطقه گذاشت. پیروزی مقاومت در لبنان نه تنها افسانه شکست‌ناپذیری ارتش اسرائیل را در هم شکست، بلکه الگویی عملی برای دیگر جنبش‌های مقاومت در منطقه ارائه داد. این موفقیت نشان داد که با وجود نابرابری نظامی، استراتژی مقاومت مردمی و پایدار می‌تواند در بلندمدت مؤثر واقع شود.

پس از پیروزی حزب الله لبنان در جنگ ۳۳ روزه به رهبری شهید سید حسن نصرالله و پیروزی مقاومت غزه در جنگ ۲۲ روزه و ۸ روزه و پیروزی ایران در عملیات وعده صادق، افسانه شکست‌ناپذیری صهیونیست‌ها فرو ریخته است.

پرسش‌های نمونه

- ۱- عوامل ضعف جامعه ملل و ناتوانی آن را در جلوگیری از جنگ جهانی دوم بیان کنید.
- ۲- ویژگی‌های مشترک دیکتاتورهای استالین، موسولینی و هیتلر را در ابعاد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی فهرست کنید.
- ۳- رویدادهای مهم منتهی به جنگ جهانی دوم و دوران آن جنگ را روی نمودار خط زمان نشان دهید.
- ۴- ارزیابی شما از سیاست حکومت رضاشاه در قبال جنگ جهانی دوم چیست؟ (برای دیدگاه خود استدلال بیاورید.)
- ۵- چه عواملی موجب رشد سریع اقتصادی و صنعتی کشورهای اروپای غربی و ژاپن در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم شد؟

درس هشتم - بخش فلسطین

سوالات صحیح و غلط

(عبارت صحیح را با (ص) و عبارت غلط را با (غ) مشخص کنید.)

۱. در ابتدای قرن بیستم، فلسطین تحت حاکمیت عثمانی قرار داشت.

صحیح

۲. پس از جنگ جهانی اول و فروپاشی دولت عثمانی، دوره قیمومت انگلستان بر فلسطین به پایان رسید.

غلط.

سوالات جاخالی

(جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.)

۱. با آغاز جنگ جهانی اول و تضعیف عثمانی، با ارسال نامه به یکی از سران صهیونیسم و وعده حمایت از تشکیل یک دولت یهودی در فلسطین را داد.

بalfour وزیر خارجه وقت انگلیس

سوالات تستی چهارگزینه‌ای

(گزینه صحیح را انتخاب کنید.)

۱. کدام رویداد به عنوان نماد مقاومت مردمی و اولین شکست نظامی اسرائیل شناخته می‌شود؟

الف) انتفاضه اول ب) تشکیل سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف) ج) اخراج اسرائیل از لبنان توسط حزب الله د) جنگ شش روزه

ج) اخراج اسرائیل از لبنان توسط حزب الله

سوالات کوتاه پاسخ

۱. مهمترین مسایل غرب اسيا و جهان اسلام در دوران معاصر چیست؟

استعمار و اشغال سرزمین فلسطین و تأسیس رژیم غاصب اسرائیل با حمایت گسترده مالی و نظامی غرب.

۲. مجمع عمومی سازمان ملل اقدامات غیرلنسانی صهیونیسم علیه فلسطینی‌ها را مصداق چه عناوینی اعلام کرد؟

صهیونیسم و دولت اسرائیل را مصداق نژادپرستی و تبعیض نژادی اعلام کرد

سوالات تعریفی

۱. صهیونیست‌ها:

گروهی یهودیان که از اواخر قرن نوزدهم، ایده اشغال سرزمین فلسطین و تأسیس حکومتی یهودی به شیوه استعماری را دنبال می‌کردند.

۲. «روز نکبت»:

در فضای ترس و ارعابی که صهیونیست‌ها ایجاد کرده بودند، در سال ۱۹۴۸ میلادی (۱۳۲۷ شمسی)، مهاجران یهودی تأسیس کشور اسرائیل را در سرزمین

فلسطین اعلام کردند؛ روزی که در حافظه تاریخی فلسطینیان به عنوان (روز نکبت) شناخته می‌شود

۳. هولوکاست:

در جریان جنگ جهانی دوم، کشتار یهودیان توسط نازی‌ها و رژیم‌های فاشیستی در اروپا روی داد؛ رویدادی که در عرصه بین‌المللی با عنوان «هولوکاست»

شناخته می‌شود. این جنایت عمدتاً اقشار متوسط و فرودست یهودی را در بر می‌گرفت.

ن) سوالات مقایسه‌ای

۱. سیاست انگلستان در مقابل یهودیان و فلسطینی‌ها در دوران قیمومت بر فلسطین را مقایسه کنید.

ارتش انگلستان گروه‌های نظامی صهیونیست را آموزش داده و سازماندهی و مسلح کرد. این در حالی بود که فلسطینی‌ها از حمل سلاح منع شده

بودند و نهادهای اطلاعاتی بریتانیا به‌طور مستمر هسته‌های مقاومت مردمی را شناسایی و سرکوب می‌کردند.

و) سوالات اظهارنظر و قضاوت

۱. به نظر شما چرا انگلستان پس از پایان جنگ جهانی دوم به قیمومت خود بر فلسطین پایان داد؟

انگلستان که پس از دو جنگ جهانی به لحاظ نظامی و اقتصادی تضعیف شده بود، قادر به حفظ سلطه مستقیم خود در منطقه غرب آسیا (خاورمیانه) نبود.

ه) توصیف، فهرست و طبقه‌بندی اجزا یا ویژگی‌های پدیده‌های تاریخی:

۱. کدام گروه‌ها به‌عنوان نمادهای مقاومت سیاسی و نظامی وارد عرصه مبارزه علیه اسراییل شدند؟
فتح، «حماس» و «جهاد اسلامی»

ی) سوالات تشریحی

۲. دلایل اهمیت فلسطین را بنویسید.

- ۱- محل تقاطع و لولای سه قاره آسیا، آفریقا و اروپا و گذشتن راه‌های ارتباطی زمینی این سه قاره از این منطقه
- ۲- عبور یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهان از این منطقه و ارتباط بین غرب و شرق و رفت و آمد تعداد زیادی کشتی و جابجایی کالا
- ۳- خاستگاه ادیان ابراهیمی و محل زندگی بسیار از پیامبران الهی است و اماکن مقدس فراوانی در آن وجود دارد.
۳. انگلستان در دوران قیمومیت خود بر فلسطین، چه اقداماتی برای تسهیل تشکیل یک دولت یهودی انجام داد؟ (دو مورد)

۱- تشویق و تسهیل مهاجرت یهودیان به فلسطین

۲- تسهیل خرید زمین و تصرف املاک توسط مهاجران یهودی: فراهم کردن زمینه خرید زمین از ملاکان غیربومی و حتی تصرف زمین‌های عمومی

۳- حمایت از تأسیس سازمان‌های اجتماعی، اقتصادی و امنیتی یهودی

۴- آموزش و تجهیز نظامی مهاجران صهیونیست: ارتش انگلستان گروه‌های نظامی صهیونیست‌ها آموزش می‌دیدند در خالی که فلسطینی‌ها از حمل سلاح منع بودند.

۴. دولت انگلستان و متحدانش چگونه از عنوان قیمومت برای تسلط بر فلسطین استفاده کردند؟

در حالی که فلسطینی‌ها تنها به تعدادی سلاح ساده و فرسوده دسترسی داشتند، صهیونیست‌ها با حمایت نیروهای استعماری، آموزش نظامی دیده و به انواع سلاح‌های پیشرفته مجهز شده بودند. به همین دلیل، امکان مقابله مؤثر برای مردم فلسطین بسیار محدود بود.

۵. چه وقایعی که به تشکیل دولت صهیونیسم کمک کرد؟

۱- کشتار یهودیان توسط نازی‌ها و رژیم‌های فاشیستی در اروپا در جریان جنگ جهانی دوم (در عرصه بین‌الملل به عنوان هلوکاست) ایجاد زمینه مهاجرت یهودیان به فلسطین با تبلیغات این وقایع

۲- پایان قیمومت انگلستان بر فلسطین به بهانه تضعیف نظامی و اقتصادی پس از جنگ جهانی اول و اداره واگذاری آن به سازمان ملل و صدور قطعنامه توسط سازمان ملل و تقسیم فلسطین به دو کشور عربی و یهودی

۶. صهیونیست‌ها پس از تصویب قطعنامه سازمان ملل چه اقداماتی انجام دادند؟

۱- حملات گسترده صهیونیست‌ها علیه فلسطینیان و اعراب کشورهای همسایه حامی فلسطین که در نتیجه هزاران فلسطینی کشته، صدها روستا و شهرک ویران و آواره شدن نیمی از جمعیت بومی فلسطین

۲- اعلان تشکیل اسراییل در سال ۱۳۴۸ در فضای ترس و اربعایی ایجاد شده توسط توسط صهیونیست‌ها «در حافظه تاریخی فلسطینیان به عنوان (روز نکبت) شناخته می‌شود»

۳- اشغال کامل یا محاصره نظامی فلسطین در دهه‌های بعد توسط اسراییل

۴- محروم شدن مردم فلسطین از ابتدایی‌ترین حقوق انسانی خود، از جمله مالکیت زمین، آزادی رفت و آمد و حق تشکیل حکومت مستقل

۵- اختلال در زندگی روزمره فلسطینیان با شهرکسازهای غیرقانونی، ایست‌های بازرسی گسترده و اعمال مکرر خشونت از سوی ارتش اسراییل

۳. علت توجه مجدد جهان اسلام به فلسطین چه بود؟

پیروزی انقلاب اسلامی ایران و تعیین «روز قدس»

۷. تأثیرات عمیق حزب‌الله لبنان بر معادلات منطقه را بنویسید.

۱- درهم شکستن افسانه شکست‌ناپذیری ارتش اسراییل

۲- ارائه لگویی عملی برای دیگر جنبشهای مقاومت در منطقه

۳- مؤثر واقع شدن استراتژی مقاومت مردمی و پایدار در بلندمدت